

David Castillo Dins el circ itinerant

Carlo Feltrinelli ha explicat les claus de l'èxit de l'editorial en un màster a la Pompeu Fabra

Del terrorisme al videojoc

De seguida va anar al gra: "Quan em vaig incorporar a l'editorial als anys 80 estàvem gairebé a la ruïna. El nom s'associava al terrorisme i els 800 llibres que publicàvem a l'any s'editaven en 24 segells". Així va iniciar Carlo Feltrinelli la seva intervenció en la lliçó de cloenda del màster en edició que organitza per cinquè any la Universitat Pompeu Fabra, en col·laboració amb diferents empreses editorials. El crític i codirector Javier Aparicio l'havia introduït destacant que Feltrinelli havia volgut participar en el màster malgrat que a Varese inaugura ven la llibreria número cent de la cadena, que actualment factura el 30 per cent del mercat llibreter italià. Carlo s'havia referit al terrorisme per recordar el trist episodi de la mort del seu pare, Giangiacomo, que després de fundar l'editorial el 1955 havia derivat del PCI cap a la clandestinitat i s'havia transformat en el camarada Orlando com a nom de guerra dins dels Grups d'Acció Partisana. Va posar punt final a la seva vida quan li va esclatar la bomba amb què intentava volar una torre d'alta tensió de la rodalia de Milà.

Carlo va retre homenatge al seu carismàtic pare al llibre *Senior Service*, que va traduir Tusquets el 2001. Els Feltrinelli seran recordats, però, per la contribució al món editorial europeu de la segona meitat del segle XX, per la innovació i el catàleg, que va construir el pare i que ha salvat i mimat el fill. No obstant, el romanticisme del pare contrasta amb el vigor del fill, que va basar la recuperació dels 80 en dos conceptes: independència i autoregulació. A partir

L'editor milanès Carlo Feltrinelli centra la seva estratègia en el catàleg i l'adaptació als nous temps ■ RUTH MARIGOT

d'aquests termes va formular una conferència que va ser una metralladora de dades, a una velocitat que va convertir en herois els traductors simultanis. Més ràpid que Romàrio dins l'àrea.

No és estrany que l'editorial hagi esdevingut un grup potent, que té com a consigna els autors: "El veritable tresor d'un editor és el seu catàleg, és un dogma per a mi. És un orgull poder passar un llibre a l'edició de butxaca perquè pugui continuar viu". I va recordar

Feltrinelli ha basat la renovació de l'editorial en la innovació, les tecnologies i el consum divers

els moments difícils, en què van sobreviure per les vendes del gran Bukowski i de Karen Blixen, que el seu pare tenia al catàleg i que gràcies a l'adaptació de la pel·lícula *Memòries d'Àfrica*, dirigida per Sydney Pollack i protagonitzada per Robert Redford i Meryl Streep, va passar de mil exemplars a més a cent mil a l'any. Carlo va explicar que el seu secret és la diversitat, des del filó de la narrativa femenina al llibre d'assaig, sense obviar els llibres de consum, com els de

cuina o manualitats. També noves iniciatives com les llibreries de les petites ciutats, la col·lecció de documentals, que tenen poques oportunitats a les sales de cinema, o la dinàmica pàgina web: "No em podia permetre el luxe d'alimentar només la *sinistra patetica*, sinó que havia d'entrar en el consum divers". De la ideologia dura a l'era dels videojocs a través de l'aventura d'un editor que ha sabut salvar el segell en el relleu generacional: un mag! ■

El Comentari

Enric Sòria

Un savi lliure

Ho va dir Tzvetan Todorov dimecres passat en rebre el premi Príncep d'Astúries de ciències socials: "La identitat espiritual d'Europa no condueix a esborrar les cultures particulars ni les memòries locals". Ben al contrari, tant el pluralisme com l'obertura compten entre els principals valors d'Europa. Bé ho pot dir aquest búlgar que va haver de fugir del seu país, fa 50 anys, perquè allà, sota el teló

d'acer, tal com va escriure, "vaig conèixer el mal", i amb ell, el més brutal intent d'uniformització dels humans mai conegut, i que, quan va arribar a França a la recerca de la llibertat i del saber, es va trobar que molts dels seus intel·lectuals defensaven aquell mateix règim que havia convertit Todorov en un exiliat i que, a ells, sens dubte, els hauria suprimit sense dubtar-ho. Potser per això, Todorov ha dedicat la seua vida a

pensar sobre el bé i el mal, i sobre la profusa diversitat i la unitat de fons dels valors humans.

Un llibre seu, *Nous et les autres*, on parla de totes aquestes coses, bé podria ser la defensa més organitzada dels valors universals que he llegit mai. És, en tot cas, un llibre que convindria rellegir, quan se'ns bombardeja cada dia amb el mantra que l'universalisme no és més que una cartada dels imperis europeus per

Todorov sap que el pluralisme i el respecte de l'altre són valors europeus i que cada cultura ha de ser defensada

imposar els valors propis a l'ampli món. És clar que també pot ser això, i que cal vigilar, però no llançar el xiquet amb l'aigua bruta. Precisament l'universalista Todorov sap que el pluralisme i el respecte de l'altre són valors europeus i que cada cultura particular, com cada ésser humà concret, han de ser defensats, ací i a tot arreu. Just això és el que el fa un clàssic, i també el que el fa ben actual.